

19
ROČNÍK 14

4. března 2005

V ČÍSLE:

Rektoři se sešli na výročním shomáždění ČKR • Zasedání Studentské komory RVŠ v Brně • Na aktuální téma: několik poznámek k publikování, prezentaci a dokumentaci výsledků vědecké práce

Do letošních plesových sezón vstoupila již i Univerzita Palackého svým tradičním „Reprezentačním plesem UP“ V sobotu 26. 2. jej v prostorách Sídla klubu Olomouc zahájila rektorka UP prof. J. Macháčková.

-red-, foto -tj- ▶

Akademický senát Univerzity Palackého v Olomouci na svém zasedání dne 23. 2. 2005 vyhlásil

volby do Akademického senátu UP na funkční období 2005–2008,

kteřé se budou konat v týdnu **11.–16. 4. 2005.**

Přesné termíny a konkrétní místa konání vob stanoví akademické senáty jednotlivých fakult UP.

Předsedy dílčích volebních komisí na jednotlivých fakultách byli jmenováni: Mgr. R. Šlachta (FTK), V. Janšta (CMTF), JUDr. L. Macháčková, Ph.D. (PF), Mgr. M. Dopita, Ph.D. (PdF), Mgr. J. Psotová, Ph.D. (LF), RNDr. J. Kvapil, CSc. (PrF), PhDr. K. Podolský (FF). Tito předsedové dílčích volebních komisí tvoří *Hlavní volební komisi*, jejíž předsedkyní byla jmenována JUDr. L. Macháčková, Ph.D.

Členové akademické obce UP mohou navrhnout kandidáty do senátu UP z řad členů akademické obce UP **do 18. března 2005.** U každého kandidáta je třeba uvést rok narození, jeho pracoviště (fakultu) nebo studijní program a studijní obor. Návrh je nutno zaslat předsedkyni *Hlavní volební komise* AS UP JUDr. L. Macháčkové, Ph.D., na Právnickou fakultu UP (machacko@pfnw.upol.cz).

Kandidátní listina bude zveřejněna **do 29. března 2005** na úředních deskách UP a fakult UP.

Volby do Akademického senátu UP se řídí podle Volebního a jednacího řádu AS UP, jehož aktuální znění je vyvěšeno na webových stránkách UP.

Katedru slavistiky FF UP navštívil významný filolog

Se dvěma přednáškami vystoupil ve dnech 20.–24. 2. na Katedře slavistiky FF UP **prof. V. M. Mokenko, DrSc.**, vedoucí Institutu ukrajinistiky na Univerzitě v Greifswaldu. Hovořil zde na téma *Slovenské a evropské paremiologie: obecné a národní specifické a Substandard ve slovanských jazycích: současný stav a vývojové tendence.*

Na pracoviště Univerzity v Greifswaldu jezdívají olomoučtí studenti slavistiky již několik let v rámci programu Erasmus – Socrates.

-red-, foto -tj-

Dr. Patrick Maurel – laureát Hanušovy medaile České společnosti chemické

Z rukou prof. V. Šimánka, předsedy České společnosti chemické (na snímku vlevo), převzal dr. P. Maurel (vpravo) ve středu 16. 2. v aule Přírodovědecké fakulty UP *Hanušovu medaili*, nejvyšší ocenění udělované Českou společností chemickou. Návrh podala olomoucká pobočka ČSCh. Dr. Maurel patří k předním představitelům světové vědy v oblasti jaterní patofyziologie a detoxifikace. Již 20 let působí jako ředitel výzkumu v Ústavu národního zdraví a lékařského výzkumu (INSERM U632) ve francouzském Montpellier. Z dalších aktivit dr. Maurela na vědeckém poli uvedme poradenskou činnost pro farmaceutické firmy (Sanofi, Rhône Poulenc-Rorer, Hoechst Marion Roussel) či členství v redakčních radách odborných časopisů (Pharmacogenetics, Biochemical Journal,

Fundamental & Clinical Pharmacology, Reviews in Toxicology, European Journal of Pharmacological Sciences). Tým dr. Maurela spolupracuje s celou řadou institucí včetně univerzit, farmaceutických firem, výzkumných ústavů atd. Dr. Maurel měl přednášku na téma „Hepatology in vitro – The Present and The Future“. V přednášce shrnul oblasti využití lidských jaterních buněk ve výzkumu a klinické praxi. Pracoviště v Montpellier patří mezi špičkové laboratoře na poli metabolismu léčiv, regulace exprese cytochromu P450 enzymů a bylo mezi prvními, kde byl zaveden model infekce lidských jaterních buněk virovou hepatitidou typu C. Dále přednesl výhledy do

Dokončení na str. 2

Průběžně k počtům zájemců o studium na UP

Možnost poslat přihlášku ke studiu na Univerzitě Palackého – vyjma některých oborů – vypršela k datu 28. 2. Podle posledních informací, jež jsou spojeny s datem 18. 2., zaznamenala UP více než pět tisíc přihlášek. V souvislosti s termínem poslední aktualizace počtu přihlášek lze očekávat, že konečné číslo těch, kteří projeví zájem studovat na UP v akademickém roce 2005/2006, bude podstatně vyšší.

Nejvíce přihlášek zaznamenala prozatím Filozofická fakulta, která k výše uvedenému datu obdržela více než 1 400 žádostí. Nejoblíbenějším oborem je tradičně *Psychologie*, velký zájem projeví uchazeči též o *Anglickou filologii*. Značné kvantum přihlášek hlásí také Lékařská fakulta (900), jejíž potenciální žadatelé projeví velký zájem o *Všeobecné lékařství*, zvýšený zájem zaznamenala také obor *Zubní lékařství* i studijní program *Ošetřovatelství*. Co se týká Přírodovědecké fakulty (700), k nejžádanějším oborům patří *Ochrana a tvorba životního prostředí* a *Mezinárodní rozvojová studia*. Pedagogická fakulta (800), jejíž specifikum – bezbariérový vstup a vstřícnost Centra pomoci handicapovaným – umožňuje i nadále nárůst handicapovaných studentů. V akademickém roce 2005/2006

otevřela nové studijní obory: *Speciálně pedagogická andragogika* a *Speciální pedagogika – komunikační techniky*. Obecně nejžádanějšími obory Pedagogické fakulty jsou pak *Pedagogika – sociální práce*, *Učitelství pro 1. stupeň ZŠ*, *Logopedie*, *Speciální pedagogika předškolního věku*, *Učitelství pro 2. stupeň ZŠ v kombinaci s anglickým jazykem*, v kombinované formě potom *Speciální pedagogika pro výchovné pracovníky a Pedagogika – správní činnost*. Nový studijní obor – *Ochrana obyvatelstva* – mohli potenciální žadatelé zaznamenat také na Fakultě tělesné kultury (350), kde k nejžádanějším oborům patří *Fyzioterapie*, *Rekreologie*, *Učitelství tělesné výchovy pro střední školy v kombinaci se Zeměpisem a Biologií*. Velký zájem je však také o *Management sportu a trenérství*. Ke kompletnímu seznamu jmenovaných fakult UP pak nutno doplnit Právnickou fakultu, jež k výše uvedenému datu obdržela zhruba 800 přihlášek, a Cyrilometodějskou teologickou fakultu (100 přihlášek), která otevřela nový bakalářský studijní obor *Humanitní studia*, nejvíce žádostí o studium bylo směřováno k oboru *Charitativní a sociální práce*.

-map-

Špičková pracoviště moderní Urologické kliniky

■ Urologická klinika LF a FNO se stala součástí nového komplexu chirurgického monobloku. Díky unikátním léčebným programům sem přicházejí pacienti z celé Moravy. Urologie olomoucké FN se specializuje na léčebné programy vycházející z posledních poznatků vědy. Výborných výsledků dosahují olomoučtí urologové nejen při léčbě karcinomu prostaty, inkontinence, sexuální dysfunkci, ale také v dětské urologii. Pro náročné výkony, jež vyžadují zkušené odborníky, je zapotřebí moderního technického vybavení kliniky, k němuž patří např. nový extrakorporální litotryptor a laser, umožňující odstranění močových kamenů bez otevřené operace, a tedy s minimální zátěží pacienta. Velmi podrobnou diagnostiku všech urologických onemocnění umožňují čtyři ultrasonografy; unikátní postupy jako prostorová 3D rekonstrukce obrazu pak vedou k přesné lokalizaci karcinomu prostaty, která umožňuje správnou indikaci léčby.

Moderně vybavená Urologická klinika nyní disponuje 60 lůžky, z toho 16 lůžek je určeno pro hospitalizaci dětských pacientů (dětská urologie ve FNO je jediným pracovištěm na střední a severní Moravě).

-map-

Krátce z jednání Akademického senátu UP

* V návaznosti na konec funkčního období stávajícího AS UP (22. 5. 2005) byl **23. 2. 2005 vyhlášený volby do AS UP** (viz str. 1).

* **O problematice týkající se rozdělení dotace na specifický výzkum hovořil ve vztahu k výzkumné činnosti Archivu UP jeho ředitel PhDr. P. Urbášek.** Senátory požádal o vyřešení problematiky finanční kompenzace za výzkumnou aktivitu nepedagogických pracovníků, kteří se podílejí na řešení grantových projektů. Po krátké diskusi požádal Akademický senát UP svým usnesením rektorku UP, aby po dohodě s EK AS UP byla v metodice dělení dotace na rok 2005 zapracována kompenzace za získané granty mimořádným součastem UP.

* **AS UP nemá námitek k předloženým návrhům na poplatky spojené se studiem pro akademický rok 2005/2006.** Základ pro stanovení poplatků spojených se studiem pro rok 2005 činí 2 764 Kč; standard UP pro stanovení výše poplatků činí 48 600 Kč; poplatky spojené se studiem činí: 550 Kč – přijímací řízení, 500 Kč – elektronická přihláška, 2 764 Kč – další studijní program. AS UP dále souhlasí s poplatky za studium při překročení standardní doby studia na jednotlivých fakultách, s nimiž již děkani fakult UP vyjádřili souhlas.

* Legislativní komise AS UP doporučila přijmout **návrh Studijního a zkušebního řádu UP.** Ten po zapracování úprav v čl. 13, odst. 9 a 10 AS UP schválil.

-map-

Rektoři se sešli na výročním shromáždění ČKR

■ Ve dnech 24.–25. 2. se v Plzni sešlo ke svému 78. zasedání a Výročnímu shromáždění Plněm České konference rektorů, které přijalo následující usnesení:

1. Plněm ČKR schválilo výroční zprávu o činnosti ČKR za rok 2004, zprávu o provedené revizi hospodaření ČKR v roce 2004, pravidla úhrady provozních nákladů ČKR pro rok 2005 a rozpočet ČKR na rok 2005.

2. ČKR jednoznačně odmítá část Zákoníku práce, podle níž by se veřejné vysoké školy měly vrátit k odměňování podle platových tříd a věkového postupu. ČKR považuje odměňování zaměstnanců podle vlastních vnitřních mzdových předpisů za důležitý prvek autonomie vysokých škol.

3. ČKR žádá MŠMT, aby podrobněji rozpracovalo metodiku průběžného hodnocení výzkumných záměrů včetně dopadů tohoto hodnocení. ČKR podporuje úmysl MŠMT vyhlásit výzkumné záměry s datem zahájení v roce 2007 s tím, že kritéria hodnocení

budou na základě zkušeností upravena a jasně deklarována.

4. ČKR považuje za důležité zabývat se postavením soukromých vysokých škol v systému terciárního vzdělávání ČR v souvislosti s probíhající reformou vysokého školství ČR a s připravovaným dlouhodobým záměrem MŠMT.

5. ČKR žádá úpravu daňových zákonů tak, aby bylo umožněno podnikům snížit základ daně o náklady na výzkum a vývoj smluvně objednaný u vysokých škol.

V termínu od 3. do 4. 3. 2005 se na Univerzitě Karlově v Praze uskutečnilo **Společné zasedání předsedů Konferencí rektorů zemí střední Evropy** (Rakousko, Chorvatsko, Maďarsko, Polsko, Slovensko, Slovinsko, Česká republika) na Univerzitě Karlově v Praze (program viz <http://crc.muni.cz/>).

-red-

Jak dál s výzkumnými záměry

Vědecká rada UP na svém zasedání 14. 2. 2005 posoudila situaci týkající se výzkumných záměrů pro rok 2005 a 2006. Vzhledem k nejasnostem, převládajícím nejen v legislativním rámci, doporučila **nepodávat** na Univerzitu Palackého další výzkumné záměry pro rok 2006. Vědecká rada zároveň ve svém usnesení žádá MŠMT, aby zvážilo veškeré kritické připomínky ze strany ČKR, RVŠ a všech zbývajících dotčených institucí tak, aby byly nejasnosti, zejména v oblasti hodnocení výzkumných záměrů, před dalším kolem odstraněny.

K této problematice se vyjádřila ministryně P. Buzková, která se jako host zúčastnila jednání 78. pléna ČKR. Potvrdila, že MŠMT nepovažuje za možné financovat výzkumné záměry se zahájením v roce 2006. Pokud na MŠMT dojdou v termínu do 1. 3. 2005 návrhy, budou vráceny předkladatelům. Dále paní ministryně informovala rektory o úmyslu MŠMT v roce 2005 uveřejnit náležitosti pro předložení

návrhů výzkumných záměrů s financováním od roku 2007 a ve spolupráci s Radou pro výzkum a vývoj usilovat o zajištění prostředků na tyto nové záměry. V roce 2005 hodlá MŠMT vyhlásit opakovanou soutěž v programu Centra základního výzkumu s dotací cca 430 mil. Kč již na rok 2006 (prostředky by bylo možné poskytnout v rámci schváleného střednědobého výhledu). V roce 2005 pak bude možné využít prostředků podle ukazatele M (fond ministryně) ve výši cca 50 mil. Kč k financování projektů, které nemohou být financovány jako výzkumné záměry, ale jejichž řešitelské týmy dosahují vynikajících výsledků a pracují v nich mladí pracovníci. Na jejich mzdy bude možné žádat o finanční prostředky pro rok 2005.

Prof. J. Mačáková, rektorka UP Pozn. red.: Informace o mimořádné dotaci podle ukazatele „M“ již byla zveřejněna na http://www.msmt.cz/Files/VedaAVyzkum/ProgramyVaV31/Mimoradna_dotace_M.htm

Zasedání Studentské komory RVŠ v Brně

■ V pátek 25. 2. se konalo na Rektorátu Masarykovy univerzity v Brně první zasedání Studentské komory Rady vysokých škol (SK RVŠ) v tomto roce. Jednání se zúčastnili i zástupci UP, a to čerstvý absolvent Právnické fakulty UP M. Kohajda a jeho náhradník J. Doležal. Studentská komora na začátku jednání poděkovala ve svém usnesení M. Kohajdovi za jeho činnost v komoře a vyjádřila zájem na další odborné spolupráci s ním.

Dalším bodem jednání byl referát o aktuálním dění ve vysokém školství, jehož hlavním bodem byla příprava **Dlouhodobého záměru MŠMT pro období 2006–2010.** K tomuto účelu byla zřízena pracovní komise, která má stanovit prioritní cíle.

Nutno také zmínit, že byl tak vytvořen **tým vicepremiéra Jahna**, který již proklamoval své dvě doktríny, a to preferenci přírodovědných a technických oborů a zpoplatnění studia, což je však zcela v rozporu s programovým prohlášením vlády. MŠMT se již proti tomuto postupu ozvalo a také SK RVŠ se chystá aktivně zapojit do budoucích diskusí.

V souvislosti s přijetím **nového zákona o zaměstnanosti** se Studentská komora ve svém usnesení ohradila proti tomu, že zákon neuznává dobu studia na vysoké škole za tzv. náhradní dobu zaměstnání pro účely vzniku nároku na podporu v nezaměstnanosti. SK RVŠ pokládá studium za ekvivalent zaměstnání.

Dalším bodem jednání byla **implementace reformy ubytování**, kdy zástupci jednotlivých vysokých škol referovali o stavu na jejich školách a ekonomická komise byla pověřena do příštího zasedání vytvořit ucelený přehled současného stavu. SK RVŠ také vyzvala akademické senáty vysokých škol k urychlené změně

stipendijních řádů a k zavedení ubytovacích stipendií od akademického roku 2005/2006.

Posledním bodem jednání byly podněty k **novelizaci Statutu Rady vysokých škol.** SK RVŠ podpořila ve svém usnesení záměr, aby byla vytvořena přechodná doba šesti měsíců od zániku členství v akademické obci delegující VŠ do zániku členství v Radě VŠ za účelem adaptace na personální změnu. Studentská komora podpořila též návrh, aby akademický senát delegující vysoké školy neodvolal člena Rady, který je funkcionářem Rady bez předchozího stanoviska orgánu Rady.

J. Doležal

Dr. Patrick Maurel – laureát...

Dokončení ze str. 1

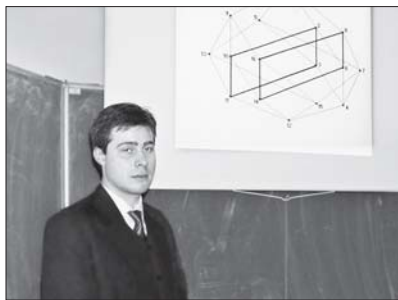
budoucná, kdy lidské jaterní buňky se stanou nepostradatelným experimentálním modelem ve farmakologii, imunologii, molekulární biologii a biochemii. Dr. Maurel zdůraznil, že výzkum se bude pravděpodobně orientovat na získávání jaterních buněk z kmenových. Spolupráce mezi Ústavem lékařské chemie a biochemie Lékařské fakulty UP v Olomouci a INSERM U632 trvá již přes 10 let. V rámci spolupráce bylo realizováno několik stáží a studijních pobytů našich vědců na francouzském pracovišti. V současné době se realizuje již druhý výměnný program v rámci projektu Barrante mezi oběma pracovišti, kdy francouzští kolegové navštěvují pravidelně Olomouc. Výsledkem vzájemné spolupráce je 9 publikací v odborných časopisech a monografiích, řada přednášek na vědeckých konferencích, a v neposlední řadě i doktorát pod dvojitým vedením – „Doctorat en cotutelle“, který započal v letošním akademickém roce a jehož řešení bylo podpořeno stipendiem uděleným R. Vrzalovi Statutárním městem Olomouc.

Mgr. Z. Dvořák, Ph.D., Ústav lékařské chemie a biochemie LF UP, foto archiv autora

PŘÍRODOVĚDECKÁ FAKULTA UP V OLOMOUCI
Vás srdečně zvane
PLES PŘÍRODOVĚDECKÉ FAKULTY
dne 11. března 2005
Slovanský dům v Olomouci
zahájení v 19.00 hodin
K tanci a poslechu hraje hudební skupina GALAXY
Večer zpívají hudební skupina JEN TAK
Program:
Taneční klub OLYMP Olomouc - skladky latinsko americké tchyně
Taneční vystoupení: ELENA MORENO-FLAMENGO
Ukládky lánach tance pod vedením tanečnice Ioly SAMIRA DANCE
Součástí večera je: "Večerní koncert" a slavný křes
Tombola
Prodej vstupenek od 11. 2. 2005, cca 160,-Kč. Rezervace na tel. 585 634 009, 736 768 137

Cyklus didaktických seminářů zahájen

Katedra matematiky Pedagogické fakulty UP zahájila ve středu 23. 2. 2005 tradiční cyklus didaktických seminářů vystoupením T. Kaniie na téma *Algebraické struktury a hyperstruktury v genetice*. T. Kania, student 4. ročníku oboru Učitelství pro 2. stupeň ZŠ (matematika – přírodopis), zvítězil v loňském roce se stejnojmennou prací v celostátním kole SVOČ, v závěru roku pak obdržel Cenu rektorky UP za nejlepší vědeckou práci v oboru pedagogické a psychologické vědy. Na semináři T. Kania prezentoval struktury charakterizující dědičnost jednoho i více znaků s úplnou i neúplnou dominancí, problematiku interakcí, dědičnosti krevních skupin člověka, dále výsledky výzkumu, který zkoumal efektivitu nových metod řešení příkladů z genetiky. Závěrem byly předloženy možnosti repasu systému metod řešení a možnosti generování nových typů úloh.

Didaktické semináře jsou na Katedře matematiky PdF UP organizovány pravidelně od roku 1994. Obsahově jsou setkání vždy zaměřena na některou z aktuálních otázek vyučování matematice. Didaktické semináře jsou příležitostí k tomu, aby se studenti

Katedry matematiky, doktorandi na oboru Pedagogika se zaměřením na matematiku, učitelé z praxe, ale i další setkali s významnými představiteli současné didaktiky matematiky.

Za deset let konání seminářů se před akademickým publikem vystřídala celá řada našich i zahraničních odborníků. Z široké plejády přednášejících lze uvést zejména prof. M. Hejného a doc. O. Odvárka z Prahy, prof. F. Kuřinu z Hradce Králové, prof. J. Čizmára z Bratislavy, prof. H. Siweka a prof. A. Plockého z Krakova, prof. G. Littlera z Velké Británie, prof. W. Millera z USA, prof. G. Malatyho z Finska.

Na 27. 4. se připravuje vystoupení slovenského hosta, kterým bude doc. J. Brincková, CSc., z PdF UMB v Banské Bystrici. Její přednáška *Alternativní přístupy v přípravě učitelův matematiky v kontexte mezinárodní spolupráce EU* bude zaměřena na kvantitativní i kvalitativní změny v přípravě učitelů matematiky 2. stupně ZŠ na Slovensku v souvislosti s možnostmi výuky matematiky v rámci EU.

Na květnový seminář (pravděpodobný termín konání 11. 5.) přijal pozvání prof. G. Malaty z University Joensuu ve Finsku. Ve svém vystoupení *Understanding of Mathematics* se bude věnovat vytváření pojmových struktur s důrazem na porozumění žáka v rámci výuky matematiky na 1. stupni ZŠ.

Semináře budou probíhat vždy ve středu ve 14 hodin v posluchárně P28 v prostorách Katedry matematiky (2. patro) PdF UP, Žižkovo nám. 5, Olomouc.

Organizátoři zvou všechny zájemce z řad studentů i pedagogické veřejnosti. Přijďte se zaposlouchat!

Bližší informace podá RNDr. M. Uhlířová, Katedra matematiky PdF UP, vedoucí seminářů, tel.: 585 635 712, e-mail: martina.uhlirova@upol.cz.

-th-

-mu-, -mr-, foto -tj-

Česká Miss studuje na Univerzitě Palackého

Rektorka UP prof. J. Mačáková, CSc., s potěšením přivítala zprávu, že titul Česká Miss získala v nové soutěži krásy studentka Pedagogické fakulty UP Kateřina Smejkalová z Bohuřovic. Vyjádřila přesvědčení, že kombinace českého jazyka a rodinné výchovy, kterou Kateřina úspěšně studuje třetím rokem, je dobrou výbavou pro krásné dívky.

Významy zjevné a skryté

Přiznávám, že na přednášku s názvem „Kreatura zvaná implikatura“, kterou přednesla doc. M. Hirschová, CSc., dne 23. 2. na semináři pro jazykové specialisty (já se řadím do přizvané laické veřejnosti), jsem šel s očekáváním, protože název této přednášky mě čímsi neznámým zaujal. A musím říci, že přednáška mě nezklamala, přestože termíny jako „analytická filozofie jazyka“, „reference“, „teorie významu a pragmatických aspektů komunikace“ jsou pro mě vesnicí cizí, španělskou. Doposud jsem netušil, že existuje odborná jazyková nauka, která zkoumá věty-výroky (výpovědi) tak, že se snaží uchopit nejen to, co je přímým obsahem výroku, ale též rozpoznat alespoň fragmenty toho – a právě toto je zajímavé – co ve větě není, ale přesto obvykle je (alespoň v daném jazykovém okruhu) ihned (!) vnímáno a správně a bez dalšího komentáře (!!) kdesi hlouběji v mysli interpretováno, pochopeno. V centru naší pozornosti tedy byla podrobná interpretace výpovědi, tj. implikativně interpretovaný smysl řečeného, který v určité výpovědi v daném okamžiku už je, a to z vůle (často však spíše nevědomé vůle) toho, kdo danou výpověď pronáší – tedy implikatura výpovědi. Asi hodinová přednáška byla věnována ukázkám výpovědí a konkrétním způsobům, jak lze k interpretaci výpovědi dospět. Zkoumání výpovědi má jisté zákonitosti a užívá jisté poznávací nástroje – a o těch právě tato zajímavá a bezpochyby v mnoha ohledech velice podnětná přednáška byla.

V krátké závěrečné diskusi jsem podotkl, že sice vnímám rozbor prvotního smyslu věty i smysl hledání dalších, méně zjevných významů, ale že vlastně nevím, k čemu vlastně je toto vše dobré. Tlumený smích, který jsem ihned v přednáškové síni touto svou poznámkou vyvolal, mě sice poněkud zaskočil, ale pro mě bylo důležité obrátit alespoň na chvíli pozornost ke svému oblíbenému tématu: k přenosu informací a především k samotnému účelu sdělování. Bylo mi vysvětleno, že tato lingvistická nauka zkoumá, jak lépe porozumět sdělovanému obsahu, a že pomůže najít nebo zvýšit cit pro to, co je vyřčeno přímo (konkrétně) a co vyřčeno není, ale vlastně přesto bylo také sděleno. Mohu velmi upřímně (no comment) tento vědní obor doporučit např. jako doplněk psychologie, politologie atd. Zcela jistě se pozornému zájemci otevře nová doposud neznámá sféra vnímání, skrze kterou bude moci nahlédnout zase o něco blíže k podstatě souvislosti.

A jedna malá perlička: Všechny přítomné jistě zaujal drobný příklad z veřejného života, kdy např. nepřilíhl oblíbený politik na jasnou otázku neodpovídá a stále mluví o čemsi jiném. Ano, zcela jistě by v parlamentu měla sedět velmi přísná komise lingvistů a vždy, když ani jednomu z nich nepřijde na mysl ani jediná smysluplná implikatura, skrze kterou by bylo možné jeho „odpověď“ navázat na konkrétní položený dotaz, by dotyčného poslance – nejlépe nějakým dlouhým bičikem – jasně upozornila, že klíčkuje a nemluví k věci...

Je velmi smutné, když si uvědomíme, kolik snahy a vědomého úsilí věnuje řada lidí tomu, jak si navzájem lépe porozumět, zatímco část druhá, zdá se, že neznámým zlym kouzlem zakletá, žije ve zcela jiném světě, který pevně opanovala jiná pravidla, jiné „hodnoty“, ve světě, kde platí stará a zlá hra na silnějšího a asertivnějšího, ve světě, kde lze s úspěchem přežít pouze tehdy, pokud vlastníte opravdu hodně dofouknuté ego a výjimečně silné sebestředné vědomí vlastní vyvolenosti.

Mgr. M. Rusek, redaktor informačních materiálů UP, foto -tj-

Akademický senát FF UP na svém zasedání dne 23. 2. vyhlásil **volby do Akademického senátu FF UP**, které se uskuteční **dne 13. 4. 2005**. Ve stejném termínu současně proběhnou i volby do AS UP.

Členové akademické obce FF UP mohou navrhnout kandidáty do AS FF UP i do AS UP **do 18. 3. 2005**. Návrh musí vedle jména a příjmení kandidáta obsahovat název pracoviště (katedry) kandidáta, u studentů studijní blok a studijní obor, případně další údaje, je-li to třeba k určení kandidáta. V návrhu je současně třeba uvést datum a podpis navrhovatele, případně navrhovatelů. Jednotliví navrhovatelé doručí své návrhy členům volební komise AS FF UP. Kandidátní listiny budou zveřejněny **dne 29. 3. 2005**.

Volební komise AS FF UP bude pracovat v tomto složení: PhDr. K. Podolský (Katedra historie) – předseda komise, doc. L. Veselovská, M. A., Dr. (Katedra anglistiky a amerikanistiky), Dr. Drs. W. Engelbrecht, Cand. Litt. (Katedra nederlandistiky), Mgr. M. Spáda – interní doktorand (Katedra anglistiky a amerikanistiky), K. Hora – student (Katedra historie).

Děkanka Fakulty tělesné kultury UP vypisuje **výběrové řízení**

na obsazení míst akademických pracovníků – profesorů, docentů, odborných asistentů a asistentů v oborech: **úpolové sporty (1 místo); sportovní hry se zaměřením na fotbal (1 místo); aplikovaná TV – absolvent ATV (1 místo); pedagogická psychologie-psychologie bezpečnosti a ochrana obyvatel (1 místo); biomechanika (1 místo); sociologie se zaměřením na sociologii sportu (1 místo); výzkum a diagnostické metody v kineantropologii (1 místo).**

Kvalifikační předpoklady: u profesorů jmenování v oborech, u docentů habilitace nebo jmenování v příslušném oboru; u odborných asistentů – VŠ vzdělání v příslušném oboru s praxí nejméně tři roky a ukončené nebo probíhající doktorské studium; u asistentů – VŠ vzdělání (Mgr.) v příslušném oboru.

Obecné požadavky: předpoklad pro vědeckou a publikační činnost, samostatnost, znalost cizího jazyka, praxe na PC, morální a občanská bezúhonnost.

Předpokládaný nástup od 1. 9. 2005 nebo na základě dohody.

Příhlašku doloženou životopisem, fotokopii dokladů o vzdělání, přehledem odborné praxe a seznamem publikační činnosti zašlete **do 30 dnů od zveřejnění v tisku** na personální oddělení FTK UP, třída Míru č. 115, 771 11 Olomouc.

Příjem přihlášek **do 25. 3. 2005**.

Děkanka Fakulty tělesné kultury UP vypisuje **výběrové řízení**

na obsazení míst odborných profesí ve vědeckovýzkumné oblasti:

- samostatný odborný pracovník, 1 místo (specialista v pedagogických-kineantropologických oborech);
- samostatný odborný pracovník, 1 místo (specialista ve fyzikálních-biomechanických oborech);
- samostatný odborný pracovník, 1 místo (specialista v lékařských-fyziologických oborech);
- samostatný odborný pracovník, 1 místo (specialista v psychologických oborech);
- kvalifikační požadavky: VŠ vzdělání v daném oboru.
- **odborný technik 1 místo (odborné přípravné, podkladové a shromazďovací práce, laboratorní a průzkumové);** kvalifikační požadavky: SŠ v daném oboru.

Předpokládaný nástup od 1. 4. 2005 nebo na základě dohody.

Příhlašku doloženou životopisem, fotokopii dokladů o vzdělání, přehledem odborné praxe zašlete **do 10. 3. 2005** od zveřejnění v tisku na osobní oddělení FTK UP, třída Míru č. 115, 771 11 Olomouc.

INFORMACE, OZNÁMENÍ, POZVÁNKY

Katedra bohemistiky FF UP a Ústav pro českou literaturu AV ČR
pořádají ve dnech 8. – 9. března 2005
první mezioborové sympozium

Česká kultura a umění ve 20. století

věnované tématu

Ideologie a imaginace.

Olomouc, Filozofická fakulta UP, budova konviktu,
Univerzitní 3.

VI. mezinárodní setkání mladých lingvistů

Ve dnech 16.–18. 5. se na FF UP uskuteční již šesté mezinárodní setkání mladých lingvistů, jež hodlá rozvíjet tradici slibně započatou v roce 2000 v Praze a pokračující v letech 2001–2004 v Olomouci.

Zájemci o účast mohou do 12. 4. zaslat téma příspěvku a stručnou anotaci, a to elektronickou poštou (jako Příloha/Attachment) na adresu e-mail: bozenabe@hotmail.com.

Kontakt a bližší informace <http://www.upol.cz/zpravy/aktuality/konference-prednasky-seminare/>.

Student a věda 2005 – sekce lingvistika

Dne 27. dubna 2005 proběhne letošní ročník studentské soutěže Student a věda, sekce lingvistika. Zúčastnit se mohou studenti FF s jazykovědným příspěvkem v rozsahu přibližně 15 stran, který je třeba odevzdat na sekretariátě Katedry bohemistiky FF UP nejpozději do 18. 4. 2005.

Kontakt: PhDr. B. Bednaříková, Dr., bozenabe@hotmail.com, tel. 585 633 145.

Literární sekce VSMO zve na

Literární večer,

jehož hostem bude básník
doc. PhDr. Zbyněk Šiška, CSc.,
docent českého jazyka a literatury
(Katedra ČJL PdF UP)

Besední sál Muzea umění v Olomouci,
středa 16. 3., zahájení v 18. 30 hod.

Rektorka Univerzity Palackého vypisuje

výběrové řízení

na obsazení místa vedoucího/vedoucího
mzdové účtárny.

Požadavky: středoškolské vzdělání ekonomického směru; nejméně tři roky praxe v oboru; znalost práce s PC (Word, Excel), praxe s programem SAP výhodou; zkušenost s tvorbou směrnic; příjemné vystupování a schopnost jednání s lidmi.

Předpokládaný nástup: 15. 4. 2005.

Bližší informace podá vedoucí personálně mzdového oddělení Rektorátu UP paní J. Barnetová, Křížkovského 8, Olomouc, tel. 585 631 031, e-mail: barnetov@rupnw.upol.cz.

Písemné nabídky se zdůvodněním zájmu o tuto práci v rozsahu jedné stránky strojopisu, dokladem o vzdělání a strukturovaným životopisem zasílejte na adresu: Personální oddělení Rektorátu UP, Křížkovského 8, 771 47 Olomouc do 14 dnů od zveřejnění v tisku.

Aktivní dovolená v Chorvatsku

Akademik sport centrum UP nabízí aktivní dovolenou se sportovní-rekreačním programem v Chorvatsku. Místo: ostrov Hvar – Vrboska – hotelový komplex Adriatic.

Termíny: a) 9.–16. 7. 2005; b) 16.–23. 7. 2005.

Odjezd v pátek ve 13 hod., návrat v neděli v cca 12 hod. Doprava: autobus + transfer lodí.

Program: zajištěn sportovní program – výuka tenisu pro začátečníky i pokročilé (možnost volné hry), aerobik, kondiční běh, beachvolejbal, plavání ...

Předpokládaná cena: 7 950 Kč (bez DPH).

Předběžné přihlášky a informace: Akademik sport centrum UP, jiri.vaculik@upol.cz, tel. 585 636 450
martina.stanclova@upol.cz, tel. 585 636 451.

NA AKTUÁLNÍ TÉMA

Několik poznámek k publikování, prezentaci a dokumentaci výsledků vědecké práce

Ve třináctém čísle Žurnálu UP se v rubrice „Zeptali jsme se za vás“ hovořilo o povinnosti dokumentovat data týkající se publikačních výstupů, především vědeckých. V tomto příspěvku bych se chtěl právě dokumentaci vědeckých výstupů věnovat. Omlouvám se čtenářům, že se omezím pouze na vědeckou oblast.

Zeptáte-li se vědeckého pracovníka, kde se můžete seznámit s výsledky jeho vědeckých prací, odpoví vám většinou, že ve vědeckých periodikách a knihách. Na otázku, kde je to zdokumentováno, po nechápavém pohledu dostanete odpověď, že to nejpodstatnější můžete najít na WEB OF SCIENCE (internetová adresa: isi01.isiknowledge.com/portal.cgi). Americký institut vědeckých informací (Institute of Scientific Information) zpracovává asi 8000 vědeckých periodik a poskytuje vědeckým pracovníkům celého světa přístup k údajům o tom, co bylo publikováno a kdo to publikoval. Žádný člověk věnující se v dnešní době vědecké práci nemůže tyto informace pominout, jelikož zde získává vstupní informace pro vlastní výzkum, získává informace o tom, co bylo již vykonáno, na čem může stavět. Každý začínající student doktorského studijního programu tady začíná svoji rešerši. Je možné celkem jednoznačně konstatovat, že z profesionálního pohledu je výše zmíněná databáze v současnosti tou nejdůležitější.

V posledních necelých deseti letech jsme se začali setkávat se státními databázemi CEP (Centrální evidence projektů), CEZ (Centrální evidence záměrů), RIV (Registr informací o výsledcích). Právě do poslední databáze doplňujeme každoročně prostřednictvím různých poskytovatelů (např. GACR, MŠMT, MPO, MZ ...) informace o dosažených výsledcích vědeckého bádání podporovaného veřejnými finančními prostředky, většinou přes grantové projekty a výzkumné záměry. Pro profesionální aktivity vědeckého či akademického pracovníka je tato databáze bezvýznamná. Jistý význam má pro pracovníky zabývajícími se řízením výzkumu, a to jak na úrovni celorepublikové, tak na úrovni rezortů a jednotlivých výzkumných institucí. Již při hodnocení výsledků

vědecké práce je ale její význam sporný a diskutabilní, vždyť i Rada vlády pro výzkum a vývoj prosazuje hodnocení především na základě publikačních výsledků evidovaných Americkým institutem vědeckých informací.

Jednu kategorii zájemců o výsledky vědecké práce, pravděpodobně tu největší, výše zmíněné databáze opomíjejí. Poskytují informace profesionálním vězům, pracovníkům řízení, avšak zanedbávají širokou veřejnost. Myslím si, že zde je parketa vlastních výzkumných institucí, univerzit. Dostupnou a jednoduchou formou zpřístupněné výsledky vědeckobadatelské činnosti jsou nejen nezbytností, ale mohli bychom říci, že jsou naší povinností vůči těm, kteří svými daněmi vědu a výzkum financují. Výsledky vědeckobadatelských aktivit zveřejněné na internetových stránkách jsou reklamou Palackého univerzity. Zde se potenciální adepti výzkumné práce dovídají o aktivitách svých učitelů, zde si možná na roky dopředu vybírají směr vlastního výzkumu.

Jak je to tedy s povinností publikovat, prezentovat a dokumentovat výsledky vědecké práce? Pokud nejsou výsledky výzkumu zveřejněny, u univerzitního výzkumu především formou publikací, pak tento výzkum nemusel vůbec proběhnout. Veřejně finanční prostředky jsou určeny na výzkum, na jehož výsledky má právo celá společnost. Pokud někdo bádá a financuje svou výzkumnou práci z veřejných zdrojů a nepublikuje výsledky, jeho práce není vědou, ale jen uspokojením vlastního zájmu, vlastního hobby. Dokumentace výsledků vědeckého zkoumání je z pohledu jednotlivce práce otravná, avšak rozhodně není zbytečná. Při hodnocení výzkumné instituce, univerzity, hrají data prezentovaná v Registru informací o výzkumu (RIV) důležitou roli, která se v posledních letech zvyšuje. Jednoduše řečeno, tyto informace mají vliv na vyšší finančních prostředků přidělených univerzitě na specifický výzkum. A to otravné zdokumentování nám, vážení kolegové, odebere jen nepatrně času ve srovnání s vlastním výzkumem.

Prof. M. Mašláň, prorektor UP
pro záležitosti vědy a výzkumu

UNIVERZITNÍ PRACOVIŠTĚ INFORMUJÍ

Výjimečnost mostu mezi akustikou a uměním

Dvanáctý seminář univerzitního Společenství pro studium hlasu a řeči se konal na sklonku minulého roku ve středu 8. 12. v „Kaplí“, posluchárně Neurologické kliniky LF UP v Olomouci. Tehdy se jej, pro jiné povinnosti (i když byl inzerován dostatečně dlouho předem), nemohli posluchači hudební výchovy PdF UP, ač byl určený právě jim, účastnit. Proto se bude ve středu 9. 3. ve 14. hod. konat jeho opakování ve Freskovém sále konviktu UP, jenž byl reprezentativní místností od 16. století za papeže Pia V. a nesl označení „Prima nobile“ užívanou páterem regentem. Nobilové byli už v Antice příslušníky zvláštní společenské vrstvy. Zvláštními mohou laikovi připadat např. jen namátkou vybrané partie třeba o situování trojúhelníka Christoha Fridricha Hellwaga (1754–1835), německého lékaře, autora fyziologického medicinského inauguračního výkladu o podobách jazyka „Disertatio inauguralis physiologicomedica de formati-one loquelaе“ v muzikologii. A nejen o zmíněném lingvistovi bude na semináři referováno.

Postupně na opakování seminářů vystoupí doktorandka pořádatelka Katedry hudební výchovy L. Modráčková s referátem *Physiologie und akustik der singstimme*, o Hellwagově trojúhelníku budou referovat M. Grepel, J. Honová, J. Pešák, o měření funkčních

parametrů plic u hlasových profesionálů T. Grézl a J. Pešák, o některých rysech hudebního folkloru ve střední a středovýchodní Evropě P. Klapil a o závěru účasti subjektů klinické multicentrické studie BZ-10003-BR její zadavatel J. Pešák.

Shodou okolností mi poštou těsně před odesláním tohoto rukopisu redakci Žurnálu přišla zaslánka s autorskými výtisky prof. V. Syrového z pražské Hudební fakulty HAMU. Jejich prolisťování mi bylo obzvláště příjemné, potvrzovalo mi užitečnost počínání našeho univerzitního Společenství pro studium hlasu a řeči. I profesor V. Syrový v předmluvě své Hudební akustiky mj. nebazíruje na vymezování „pjmologie“ současné hudební akustiky, naopak klade důraz na „postavení výjimečného mostu mezi racionality vědy a emocionalitou umění, resp. mezi akustikou a hudbou“.

Opakovaný 12. seminář GSVS (Group for Study of Voice and Speech) kromě dřívějších sponzorů, Všeobecné zdravotní pojišťovny České republiky a fy. CO ORD-MED CS, s.r.o., Koordinační společnosti pro vědu a medicínu, aktuálně spolusponzoruje i fa Petra Fily Organ Servis – Hudební nástroje FILA (<http://www.organservis.cz>).

Doc. J. Pešák, LF UP

Rektoři olomoucké univerzity v letech 1573–1860

3. VILLERIUS (Viller, Villiers) Bartholomaeus (Barthelémy), S. J. (* 1534 nebo 1535 Bastogne v Lucembursku – † 21. 4. 1626 Štýrský Hradec – Graz), rektor od 10. 9. 1585 do 10. 8. 1589

(II) Z roku 1587 pochází rovněž Villerem sestavený katalog olomoucké koleje, v němž Viller o sobě sdělil: „P. Bartoloměj Viller, Belgičan, z Ardenn, bastoňský [bastomagnus], kolem 47 let [sic! – znamená to snad, že se narodil až v roce 1540?], nepřilíš silný, ačkoliv zdravý. V Tovaryšstvu od roku 1560 [sic! – podle staršího katalogu vstoupil Viller do TJ 5. ledna 1558]. Mimo Tovaryšstvo studoval až po syntax. V Tovaryšstvu poslouchal jazyky a rétoriku tři léta, filozofický kurz tři, teologii více než tři léta. Vyučoval po několik let v syntaxi, poetice, rétorice, zpovídal víc než rok latinsky, byl prefektem škol ve Vídni, subregent u konviktorů osm nebo devět let, regent více než devět let, admonitor a pomocník provinciála. Nyní rektor. Profes čtyř slibů [tj. nejvyššího stupně přináležitosti k TJ, podmiňujícího zastávání rektorského úřadu] 14. července 1585.“

V následujícím roce 1588 vystupuje do popředí záměr biskupa Pavlovského zrušit ženský klášter v Pustiměři u Vyškova a jeho důchody věnovat olomoucké jezuitské koleji a akademii, aby mohla z akademie vzniknout úplná univerzita se čtyřmi fakultami, což se ale neobešlo bez ingerence císaře Rudolfa II. Císař vyjádřil svůj souhlas v český psaném listu ze dne 31. května 1588 s tím, že biskup Pavlovský díky důchodům zrušeného pustiměřského kláštera napomůže „vyzdvižení a zvelebení učení olomouckého a obyvatelův v něm napotom netoliko in artibus [v uměních, tj. na filozofické fakultě], ale také in omnibus facultatibus [na všech fakultách] čteno bylo a učení lidé neboližto professores tím lépeji se tu vychovati mohli“. V tom ohledu však zůstalo jen u slov, poněvadž sami jezuité o zřizování právnických a lékařských fakult při svých univerzitách nestáli.

V druhé polovině října 1588 došlo v Olomouci k události, která dovoluje nahlédnout do života tehdejších studentů zdejší jezuitské akademie. Událost popsal biskup Pavlovský v českém listu z 21. října 1588, který odeslal z Kroměříže „Olomučanuom“, tj. olomouckému senátu. Po uvedeném oslovení biskup pokračoval: „Vznešeno jest na nás od studentuov z akademie naši olomoucké, kterak by těchto pomínulých dnuov jeden z nich jménem Martinus Molitor, jdouc pokojně od večere, ku kteréj zván byl, když jest k hospodě svéj přišel, na dveře, aby mu odevrino bylo, tlúkl a na to, aby vpuštěn byl, očekával, od rychtáře vašeho, který toho času s služebníky k ouradu jeho příslušejícími jdouc jej tu u dveří téjz hospody jeho natrefil, do vězení městského beze vsí příčiny týmž sluožebníkům aneb poslům svým, ani na jeho ohlašování, že studiosus jest, nedbajíc, vzíti a věsti kázal. Což nám do téhož rychtáře vašeho nemalé stížné a s podivením jest nepochybujíc, že o tom dobrú vědomost měl, kterak to tak dobře jako i jiné akademie in Europě privilejírmi a svobodami jak od Svatosti papežské, tak od Jejich Milostí císařuv římských a králuov českých nadané a obdařené jest, podle kterýchžto oni studentí, so[uce] exemptí, pod správu městskou nikoli nenáleží.“ Zdáli by olomoucký rychtář Havel Preuner se svými šerhy nálezitě poučen o akademické jurisdikci, když odváděl studenta Martina Molitora, rušícího noční klid bušením na vrata domu, kde byl hospodou (tj. noclehoval), do městské šatlavy (v místech dnešní kaple sv. Jana Sarkandera), nevíme; z olomoucké univerzitní matriky plyne pouze, že Martin Molitor pocházel z Nisy a roku 1589 byl graduován na bakaláře svobodných umění.

▲ P. Bartoloměj Viller, S. J. – výřez z dřevorezu Jana Willenbergera ve spise Bartoloměje Paprockého z Hlohov a Paprocké Vůle Zrdcadlo Margrabství moravského, vydaném v Olomouci roku 1593.

Zato biskup Pavlovský měl o patřičném postupu v takových kauzách jasno: „Že pak přesto týž rychtář váš na toho studiosa sáhnouti dáti se opovážiti směl, čehož i kdyby příčina jemu jaká dána byla, slušně učiniti neměl, nýbrž byl-li by v čem scesten a nějakého vejstupku se dopustil, na rektora collegii vzněsti, od kteréhož by jej všecko spravedlivě, ač bylo-li by co tak na něm nejdeno, bylo potkalo: Protož za to žádáme, že co se tu tak na nemalé zlehčení a ujmu privilejii a svobod téj academiae od rychtáře vašeho předsevzalo, předně nám jakožto protectori et fundatori, potomně také rektorovi a tomu poctivému mládenci, kterémuž takovej posměch učiněn jest, k dostatečnej a nálezitěj nápravě od téhož rychtáře skutečně přivedete.“ Jak je zřejmé z dvou biskupových listů rektoru Villerovi, bylo akademické jurisdikci učiněno zadost – vyslanci olomouckého senátu se za rychtářovo počínání při návštěvě v biskupově rezidenci v Kroměříži Pavlovskému omluvili. Aby se napříště nenarušovaly „libertates academiae istius nostrae atque etiám nobis ipsis, qui protectorem eius agimus“, tzn. „svobody této naší akademie i nás samých, kteří konáme jako jeji protektor“, ustanovil biskup, že v civilních sporech budou studenti souzeni rektorem a oficiálně jezuitské koleje, v trestních kauzách šlechticem, jehož biskup ustanoví za akademického

ho soudce (stal se jím Jan Horecký, nejvyšší notář diecéze a hejtman v Budišově a na Libavě). S obdobnými konflikty mezi olomouckými rychtáři či vesnickými rychtáři z olomouckého okolí a studenty akademie se však setkáváme i v dalších letech.

Villerova zpráva o olomoucké jezuitské koleji a akademii za rok 1588 počíná konstatováním, že „toho roku 1588 přebývalo v olomoucké koleji na 40 lidí, z nichž bylo 13 kněží, ostatní se oddávali dílem vědám, dílem domácím pracem“, následuje sdělení o úmrtí „starého scholastika, starého kněze Jana Aschermana, Moravana“ (narozeneho r. 1532 v Litovli, který krátce působil v Olomouci při založení zdejší jezuitské koleje roku 1566 a poté byl vyslán do Polska – mj. zde působil v Putusku; zemřel 22. března 1588 v Olomouci). Z dalších Villerem zaznamenaných událostí roku 1588 uvedme, že výše zmíněná „zahradá v bezprostřední blízkosti koleje“ byla Tovaryšstvu „císařovou vůlí po dlouhém odporu heretických senátorů k velkému uspokojení koleje navržena“. Ve dnech 13. až 15. července 1588 pobýval v Kroměříži u biskupa Pavlovského mimořádný nuncijs papeže Sixta V. kardinál Ippolito Aldobrandino, jenž měl na polském králi Zikmundovi III. Vasovi vymoci propuštění císařova bratra Maxmiliána Habsburského ze zajetí; rektor Viller přivedl tehdy do Kroměříže jezuitské studenty, aby uvítali kardinála (pozdějšího papeže Klimenta VIII.) oslavnými dialogy a proslovy.

Dnem 10. srpna 1589 opustil Bartoloměj Villerius nejen úřad rektora olomoucké koleje a akademie TJ, ale i samu Olomouc. Byl totiž řádovým generálem Claudiem Aquavivou jmenován po Jiřím Baderovi rakouským provinciálem TJ, a předsídlil proto do vídeňské jezuitské koleje. O olomouckých záležitostech byl nadále informován nejen svým nástupcem v rektorské funkci Janem Wernerem Gartenem, ale i olomouckým biskupem Stanislavem Pavlovským z Pavlovic, například dne 22. května 1590 o tom, že olomoucká kapitula konečně vyslovila souhlas s fundací olomoucké jezuitské koleje 500 zlatými ročně ze statků zrušeného kláštera v Pustiměři, a 20. července

téhož roku o domě zakoupeném Pavlovským pro biskupské alumný (stipendisty), ke kterémužto listu přiložil biskup „caudam piscis, sum vulgo dicti“ (tj. ocasní část ryby, lidově řečené sumec). Do Olomouce zavítal provinciál Villerius 6. července 1590, neboť se tu konala provinciální kongregace Tovaryšstva Ježíšova, další příležitostí k provinciálově pobytu v Olomouci byla velká synoda (církve shromáždění) římskokatolického kněžstva moravské diecéze, kterou biskup Pavlovský svolal do Olomouce v listopadu 1591.

S výjimkou řádového generalátu, jenž je doživotní, je zastávání veškerých úřadů v jezuitském řádu omezeno zpravidla na tři léta, žádoucí je též *peregrinatio*, tj. putování příslušníků řádu po různých kolejích a misiích. V úřadu rakouského provinciála TJ Bartoloměj Viller působil po šest let, tj. do roku 1595. Tehdy jmenoval řádový generál Claudius Aquaviva rakouským provinciálem TJ Ferdinanda Albera a Villera poslal na Alberovo dosavadní působiště, jímž byla jezuitská kolej ve Štýrském Hradci, vzniklá roku 1573, jakož i zdejší jezuitská univerzita, založená arcivévodou Karlem II. Štýrským (1540–1590) roku 1585.

Podle dosud publikovaných soupisů rektorů olomoucké jezuitské koleje a akademie se dne 2. ledna 1597 Bartoloměj Viller stal po Petru Torrentinovi podruhé rektorem olomoucké koleje a akademie TJ a v tomto úřadě setrval do 5. června 1600, kdy byl vystřídán Petrem Ximeniem (Pedrem Jiménezem). Jenže průzkum katalogů rakouské provincie TJ z let 1596–1600, uskutečněný autorem tohoto seriálu o rektorech staré olomoucké univerzity dne 25. února 2005, ukázal, že Petr Torrentinus je v tomto prameni, o jehož autentičnosti a věrohodnosti není důvod pochybovat, uváděn jako rektor olomouckých jezuitských institucí ještě na počátku roku 1600, aniž by byla zmiňována přítomnost B. Villera v Olomouci. Musíme tedy v tomto smyslu opravit i údaj o dvojím rektorství B. Villera uveřejněný v *Zemědělském úřadu*, č. 18, s. 7.

Dalších 26 let svého života věnoval Bartoloměj Viller rozvoji jezuitské koleje a univerzity ve Štýrském Hradci; i zde zastával rektorský úřad. Do Olomouce Viller opět zavítal 21. dubna 1603 v souvislosti s konventem otců profesorů TJ. Byl rovněž zpovědníkem arcivévod Ferdinanda Štýrského, pozdějšího císaře Ferdinanda II., a jeho první manželky Marie Anny Bavorské, což zřejmě ovlivnilo výběr B. Villera jako elektora pro volbu nového generála TJ v Římě 5. listopadu 1615, která do čela TJ postavila Itala Mutia Vitelleschioho. Na Ferdinandově císařské korunovaci 9. září 1619 ve Frankfurtu nad Mohanem byl sice B. Viller přítomen, ale již zkrúšen stáří a chorobami; císař si proto musel zvolit jiného zpovědníka – jezuitu Martina Becama (Verbrecka, van der Brecka, 1563–1624).

Přítomnost B. Villera ve Štýrském Hradci roku 1624 dokládá jeho list, datovaný zde 22. dubna tohoto roku a adresovaný prvnímu představenému české provincie TJ Jiřím Rumerovi; v dotýčném listu (dochovaném ve fondech Moravského zemského archivu v Brně) objasňoval Viller provinciálovi okolnosti převodu důchodů zrušeného kláštera v Pustiměři na olomouckou jezuitskou kolej.

Ve Štýrském Hradci se B. Viller bezpochyby setkával s významným členem Tovaryšstva Ježíšova Vilémem Germanem Lamormainim (1570–1648), původem z Lucemburska, jenž v pražském Klementinu dosáhl doktorátu filozofie a v letech 1590–1592 prošel jezuitským noviciátem v Brně, kde se naučil dokonale česky. Od roku 1600 byl V. G. Lamormaini profesorem filozofie na univerzitě ve Štýrském Hradci a v letech 1614–1621 rektorem zdejší jezuitské koleje a univerzity. Jako důvěrník a od roku 1624 zpovědník císaře Ferdinanda II. se V. G. Lamormaini v mnoha ohledech podílel na porážce českého protihabsburského povstání a následné rekatolizaci českých zemí.

Prof. J. Fiala, CSc.
(Pokračování příště)

Libri věrný dobrý četbě a – sousedům

Olomoucké knižní trhy Libri tradičně doprovází Literární festival – letos už po jedenácté! Týdenní svátek literatury se drží zásad, se kterými před lety začal. Že představuje literaturu českou i světovou, je samozřejmě, ale tradiční jsou i dva stále důrazy: na evropsky mimořádnou spřízněnost kultury české a slovenské a na literatury dalších sousedů, letos zejména Poláků a Maďarů.

K setkáním s knihou, s autory, k výstavám, autogramiádám, besedám a soutěžím přibýlo v posledních letech častější setkávání literatury s divadlem, filmem, rozhlasem a televizí. V této souvislosti bychom rádi upozornili na mimořádnou příležitost zhlédnout jedno z nejúspěšnějších představení populárního slovenského divadla **GUnaGU English is Easy, Csaba is Dead**, které se vyznačuje černočerným humorem a jazykovou razancí. **David Vávra** se představí jednak jako veršující architektonický TV průvodce po českých městech, ale také jako člen méně známého (a méně okoukaného) společenství **Kvašňák**, plného velmi známých osobností (Lumír Tuček, Jaroslav Píží, bratři Kaňkové...). Nápaditou a hravou hudební show skupiny **TATA BOJS** si můžete vychutnat na pátečním večerním koncertě, ale ještě předtím jeden z jejich členů **Mardoša** představí své literární kousky. To, že básník **Petr Hruška** právě vydal soubor svého díla v knize *Zelený svět*, je dobře známo, ale že stojí za Obráčenou stranou měsíce (= literární časopis), už ví málokdo, stejně jako to, jak Hruškovy verše znějí zhudebněně Norskou trojkou. Album *Nebe počká*, na němž znějí písně a texty Josefa Kainara v podání **Karla Plíhala**, zrálo dlouho. Výsledku to jen prospělo, jak se můžete přesvědčit při jeho koncertní podobě v sobotu odpoledne.

Literární festival tradičně hostí **autory všech generací** (Simon Šafránek, Stanislav Komárek, Vladimír Páral), **autory populární** (Natalie Kocábová) i v nejlepší slova smyslu elitní (Václav Jemek, Edgar Dutka, Jan Balabán). Pouze špičkovým osobnostem, jejichž tvorbu se dostalo prestižních ocenění, je vyhrazena beseda **The Best of Literature...**, na které přivítáme **Jonáše Tokarského, Pavla Bryce, Ladislava Smočka, Stanislava Rakuse**. Ze zahraničí přijíždějí spisovatelé, jejichž knihy v českých překladech vyšly (**Andrzej Stasiuk, Samko Tále**), ale také ti, které teprve máme objevit (**Ryszard Krynicki**). Speciální pozornost bude věnována renomovanému **nakladatelství Torst**, které ve dvou autorských besedách představí literární naděje **Tobiáše Jirouse, Kateřinu Rudčenkou, Marka Příbila** či **Annu Zonovou**.

Zkrátka, chcete-li proniknout do světa literatury a knih o něco víc a nejen skrze tištěná písmena, chcete-li se setkat s mimořádnými osobnostmi, chcete-li prožít niterné souznění s básnickým slovem nebo dobře se pobavit, neměli byste chybět na festivalových akcích doprovázejících Libri 2005!

-vb-, -lm-

Program 11. literárního festivalu Libri 2005

Pondělí 7. března 2005

Libri na filmovém plátně

– *Pavilon E* na Výstavišti Flora – 19:30

Lumír Tuček: Recyklované filmy a jeho perspektivy

úterý 8. března 2005

Literární besedy, autorská čtení

– *literární kavárna v Pavilonu E na Výstavišti Flora*

– 16 hod. – **Zrkadlenie – Zrcadlení**. V rámci cyklu Dny slovenské kultury v České republice prezentace česko-slovenské literární revue.

– 17 hod. – **Beseda s Viliamem Klimáčkem a herci divadla GUnaGU**.

Libri na jevišti

– *divadelní představení se uskuteční v Pavilonu E na Výstavišti Flora*

– 19.30 hod. – „**English is Easy, Csaba is Dead**“

Slovenské divadlo GUnaGU.

středa 9. března 2005

Literární besedy, autorská čtení

– *Muzeum umění – Café 87* –

– 15 hod. – **Václav Jemek**.

– 16 hod. – **Ryszard Krynicki**.

– *literární kavárna v Pavilonu E na Výstavišti Flora* –

– 17 hod. – **Beseda s Davidem Vávrou a Radovanem Lipusem**.

Libri na jevišti

– 19.30 hod. – **Pražští brouci v Olomouci. Spolek Kvašňák 69**.

čtvrtek 10. března 2005

Literární besedy, autorská čtení

– *literární kavárna v Pavilonu E na Výstavišti Flora*

– 13.30 hod. – **SOMAR**. Prezentace internetového časopisu o současné maďarské literatuře.

– 14.30 hod. – **TORST 1**. V prvním bloku prezentace nakladatelství Torst se představí dvě mladé tváře: **Kateřina Rudčenková a Tobiáš Jirous**.

– 15.30 hod. – **Tomáš Mazal**. Hrabalovsky zaměřené besedování nad monografií *Spisovatel Bohumil Hrabal* Tomáše Mazala.

– 16.30 hod. – **TORST 2**. Ukázky ze své kunderovské ladené prózy s názvem *Pavouk* přečte mladý debutant **Marek Příbil** a ze své románové prvotiny *Za trest a za odměnu* **Anna Zonová**, autorka knihy povídek *Červené botičky*. *Uvádí: E. Gilk*.

– *Galerie Mona Lisa*

– 17.30 – **Krystyna Zachwatowicz a Ewa Lipska**. Vernisáž výstavy návrhů divadelních a filmových kostýmů Krystyny Zachwatowicz, manželky světznámého polského režiséra **Andrzeje Wajdy**. Čtením svých básní ji doprovodí Ewa Lipska.

– *literární kavárna v Pavilonu E na Výstavišti Flora*

– 18.30 hod. – **Petr Hrabalik**. Petr „Hraboš“ Hrabalik, básník, archivář, zpěvák a vedoucí hardcorové

skupiny Našrot přečte za svých „fotbalových“ práz.

pátek 11. března 2005

Literární besedy, autorská čtení, koncerty

– *literární kavárna v Pavilonu E na Výstavišti Flora* –

– 13 hod. – **Simon Šafránek**. Nové jméno na literární scéně představí nakladatelství Labyrint.

– 14 hod. – **Jan Balabán a Samko Tále**. Autor úspěšných povídkových knih a románů, jehož kniha *Možná, že odcházíme* zvítězila v anketě Lidových novin – kniha roku 2004, vystoupí spolu s fiktivním slovenským prozaikem Samko Tálem.

– 15 hod. – **Nakladatelství A5 a Czarne**. Prezentace dvou polských „manželských“ nakladatelství.

– 16 hod. – **Mardoša**. Člen hudební skupiny Tata Bojs, která ke svému poslednímu hudebnímu počínu *Nanoalbu* vydala knižní verzi *Nanobook* aneb výlet do světa internetové komunikace, digitálních psů a nanogamie. *Nanobook* reading bude doprovázeno vizuální projekcí. *Uvádí: L. Machala*.

– 17 hod. – **Stanislav Komárek**.

– 18 hod. – **Arnold Nowicki**.

– *U-klub Olomouc*

– 20 hod. – **koncert TATA BOJS**. Úspěšní hudební experimentátoři předvedou show, které nechybí hravost, osobitý styl a především kvalitní muzika.

sobota 12. března 2005

Literární besedy, autorská čtení, koncerty

– *literární kavárna v Pavilonu E na Výstavišti Flora*

– 12 hod. – **Vladimír Páral**.

– 13 hod. – **Natalie Kocábová**.

– 14 hod. – **Edgar Dutka**.

– 15 hod. – **Koncert Karla Plíhala**.

– 16.30 hod. – **The Best of Literature**. Beseda s laureáty literárních ocenění za rok 2004.

– 17.30 hod. – **Andrzej Stasiuk**. Jeden z nejpopulárnějších a nepřekladanějších polských prozaiků současnosti.

– 18.30 hod. – **Petr Hruška** nás seznámí s ostravským literárním časopisem *Obráčená strana měsíce*.

– 20 hod. – **Noc básníků v Ponorce**. Tradiční poetické klání v hospodě U Muzea.

Doprovodné akce Libri:

Ideologie a imaginace – mezioborová konference, kterou pořádá Katedra bohemistiky UP Olomouc a AV ČR ve dnech 8. – 9. března.

Akviziční seminář knihovníků ČR – 10. března v Muzeu umění.

Den otevřených dveří Vydavatelství UP – 11. 3., sráž na nádvoří Zbrojnice v 10, 12 a 14 hod.

(Permanentka obyčejná: 300 Kč, permanentka studentská: 200 Kč.) Více na www.flora-ol.cz nebo www.upol.cz.

...A PŘÍŠTÍ TÝDEN...

7.–24. BŘEZNA

„**Bílá**“. Výtvarný projekt ZUŠ V. Kaprálové, Brno ve spolupráci s Katedrou výtvarné výchovy PdF UP. Galerie Schody 3. patra.

8. BŘEZNA

RNDr. J. Kühn, Ph.D. (PřF UP): **Komutativní pseudo BCK – algebry**. Seminář z univerzální algebry a uspořádaných množin. PřF UP, Tomkova 40, posluchárna č. 301., 13 hod.

Mgr. P. Šnurychová (PřF UP): Sarkovského věta pro G₀-relace. Seminář z diferenciálních rovnic. PřF UP, Tomkova č. 40, posluchárna č. 202, 13.30 hod.

8.–9. BŘEZNA

Česká kultura a umění ve 20. století. Téma: Ideologie a imaginace. Mezioborové sympozium. Konvikt.

9. BŘEZNA

PaeDr. J. Troneček (Chvalčov): Podzimní příroda kanadského Ontaria. Přednáška. PřF UP (Šlechtitelů 11), velký přednáškový sál, 16 hod.

Přednáškový večer spolku lékařů v Olomouci. Koordinátor **doc. F. Záfura** (Urologická klinika FNO). TÚ LF UP, 16 hod.

9.–10. BŘEZNA

Konference vysokoškolských vydavatelů a nakladatelů. Doprovodná akce knižního veletrhu a literárního festivalu LIBRI 2005.

9. – 11. BŘEZNA

Postgraduální kurzy v chirurgii. (Miniinvasivní chirurgie, novinky a aktuální problémy).

10. BŘEZNA

Ekologická výchova v připravovaných rámcových vzdělávacích programech. Seminář pro učitele ZŠ a SŠ.

Festival etno-jazz-funkové hudby. 123 minut a Gulo čar. U-klub, 20 hod.

RNDr. V. Jiřík (Státní zdravotní ústav, Ostrava): **Využití fyzikálních experimentálních metod v ochraně veřejného zdraví**. Seminář. PřF UP (tř. Svobody 26), Katedra exper. fyziky, učebna SV-F8, 14 hod.

11. BŘEZNA

Den otevřených dveří ve Vydavatelství UP.

Tata bojs (koncert v rámci knižního veletrhu LIBRI). U-klub, 20 hod.

-red-